

NADBISKUPOVA BOŽIĆNA PORUKA

(Zagreb, 2000.)

U božićnom vremenu najdublja životna mudrost, mudrost srca, provre iz svih bića i natopi božićne dane. Događa se to već dvije tisuće godina uvijek iznova, uvijek neponovljivo. Bez obzira na životne okolnosti, i u obilju i u oskudici, i u miru i u ratu, i u nadi i u tjeskobi, i u prihvaćenosti i u ugroženosti, Božić nalazi zaboravljene putove, otvara zabravljena vrata i upućuje na novost života. Čovjekovo srce odaziva se Božjem srcu, njegovoj mudrosti i bezazlenosti i čovjek prepoznaje da je prisutno mnogo dobrog, a što u površnosti svakodnevice često previđa.

U ono vrijeme, vrata na koja su pokucali Marija i Josip bila su zatvorena i zbog toga je Isus po rođenju trebao biti položen u jaslje. Bog je svojim došao, a njegovi ga nisu primili (usp. Iv 1,11). Bog je naišao na čovjekovu ravnodušnost, na ravnodušnost onoga čovjeka zbog kojega se rodio kao maleno, nezaštićeno dijete. No, to ga nije obeshrabrilo. Prošao je svijetom čineći dobro (usp. Dj 10,38). I danas prolazi darivajući nas dobrom koje mi tako često ne znamo prepoznati i primiti.

Mnogi među nama stoje pred zatvorenim vratima i ravnodušnim srcima: u obiteljima, pred vlastitim a nedostupnim domom, pred tvornicama i poduzećima, pred raznim ustanovama. Čini se da su pred mnogima i nada i hrabrost zatvorile vrata.

Beznadnost i obeshrabrenost lako se uvuku u ljude. Unakaze im dušu i razore njihove odnose: širi se sumnjičavost i nepovjerenje. Pojedinci se predaju te gube radost i nadu. Tada slabe vizije budućnosti, zauzetost oko novih pothvata i hrabrost pri preuzimanju rizika. Kao da se gasi nutarnja motivacija za inicijativu, a raste nezainteresiranost i umor. Mnogi s pravom traže razloge nade, smisao hrabrosti, ali ih ne nalaze.

Ima li izlaza iz takvog stanja? Ima, to je nada. To je Evanđelje nade, jer »čovjek ne može živjeti bez nade; njegov bi život bio lišen značenja i postao bi nepodnošljiv« (Poruka Druge posebne biskupske sinode za Europu, 1).

»Ne bojte se! Evo javljam vam blagovijest, veliku radost za sav narod! Danas vam se u gradu Davidovu rodio Spasitelj – Krist, Gospodin. I evo vam znaka: naći ćete novorođenče povijeno gdje leži u jaslama« (Lk 2,10-12). Taj je navještaj poziv na kršćansku nadu, na razlog i uzrok nade. Vjera Crkve stalno ponavlja radosnu vijest nade: Bog je postao čovjekom da nas učini djecom Božjom. Postao je čovjekom da bi čovjeka podigao. Bog po Božiću stavlja čovjeka u središte. Stoga je Božić poziv na ljudsku i kršćansku solidarnost. Svatko tko zbog drugoga želi živjeti u nadi, naći će mnogo hrabrosti u sebi. Zauzimajući se za druge mi ispunjavamo zakon Kristov, stvaramo novo duhovno ozračje koje je jedino primjereno za čovječan život.

Prvi korak na koji nas Božić poziva povratak je tzv. naravnim krjepostima kao što su: solidarnost sa siromašnima, čestitost koja se opire svakom podmićivanju, poštivanje i ljubav prema životu od začeca pa do naravne smrti.

Trebamo nadalje biti ljudi koji su vjerni zadanoj riječi i onda kad se prilike promijene i kada vjernost postaje teška. Toliko puta i u malim i neznatnim stvarima otkrivamo svoju nevjernost. A niti jedno društvo ne može živjeti ni napredovati drugačije nego na temelju vjernosti prema danoj riječi na svim razinama: u politici, u poslu, u prijateljstvu, u braku. Na tom području se očituje plemenitost i veličina ljudske duše.

U hrvatskom je društvu narušeno povjerenje. Bez povjerenja, bez spremnosti da se kod drugoga, pojedinca ili skupine, prepozna i podupre dobro, nema napretka. Opće dobro traži što šire usuglašavanje oko zajedničkih interesa koji se ne smiju podrediti onim pojedinačnim i skupnim.

Trebamo li danas ponovno učiti ustrajnost i strpljivost u naporima? Kao da smo se navikli sve odmah zadovoljiti i imati. Za ozdravljenje teškog gospodarskog stanja potrebni su i napor i odricanja što treba biti ravnomjerno raspoređeno. Ipak najsiromašniji trebaju biti zaštićeni. Istina, događa se da prekomjeren napor i odsutnost pravih mogućnosti za osiguranje osnovnih životnih potreba za svoje, slome čovjeka. Tada se iz čovjekova srca izvija krik: »Bože moj, Bože moj, zašto si me ostavio?« (Mt 27,46). Ali u tom kriku odzvanjaju i riječi: Čovječe moj, čovječe moj, zašto si me ostavio?! Nikome se ne bi smjelo dogoditi da iskusi toliku nemoć, toliku ravnodušnost, da zbog toga bude lišen osnovnog ljudskog dostojanstva.

Čovjek je ugrozio svoje dostojanstvo kada Bogu u Betlehemu nije otvorio vrata. Čovjek ugrožava svoje dostojanstvo tijekom cijele svoje povijesti, kad je ravnodušan prema svojim, prema onima koji su u potrebi, prema onima za koje je svojom službom ili svojim sposobnostima i darovima zadužen. Nakon Božića nitko se ne može zvati Božjim, ako se ne zauzima za čovjeka. Nitko se ne može nazivati čovječnim, ako na najbolji mogući način ne ispunjava svoje dužnosti prema čovjeku. Nema čovjekova dostojanstva izvan Boga.

Marija i Josip, s Isusom koji se imao roditi, zatekli su se u Betlehemu zbog popisa svega svijeta. Rimski car naredio je da se provede taj popis da učvrsti svoju vlast. I Herod se počeo zanimati za dijete Isusa tek kada je pomislio da bi ono, na neki način, moglo ugroziti njegovu vlast. Zbog toga nije birao načine kako će zaštititi svoju moć, bez obzira na neshvatljivu cijenu koju će morati platiti nedužni.

Vladati ne znači izdići se nad narodom i iscrpljivati se u nadmetanju. Vlast je ili služba narodu ili je zastranjenje. Oni kojima je vlast povjerena nose veliku odgovornost. Na njima je da u trajnoj zauzetosti traže i nalaze pravedna i najbolja moguća rješenja koja će osigurati potrebne uvjete za razvoj svih dijelova društva, posebno ona rješenja koja je moguće ostvariti bez odlaganja. Ne smije se pritom omalovažavati ičija nevolja. Ne smije se uskratiti briga za sve dobne i društvene skupine. Osobito je neprihvatljivo zamagljivati stvarne razloge određenih postupaka ili njihovih propuštanja i skretati pozornost javnosti na sadržaje koji ne pridonose izgradnji pravih vrijednosti.

Zajednička je odgovornost svih da čuvaju i razvijaju temeljne moralne zasade. To je jedno od važnih poslanja Crkve, ali i jedna od bitnih zadaća svjetovne vlasti. Neprihvatljivi su različiti pokušaji relativiziranja temeljnih ljudskih i nacionalnih vrijednosti.

Božić nas potiče na solidarnost. Uistinu, u nedostatku suosjećanja, u nedostatku obuhvatnije zauzetosti za dobrobit kako osobnu tako i zajedničku, sadržano je bolno siromaštvo koje toliko toga vrijednoga dovodi u pitanje.

Odgovorni smo podjednako i pred Bogom i pred ljudima, pred predcima i pred potomcima, a ništa manje i pred samima sobom, da dragocjenost života koja je po Božiću ušla u svijet, negujemo i razvijamo. U okolnostima posebno zaoštrenih nevolja i dvojbi, božićno svjetlo dovoljno je snažno da nam osvjetli putove mira, dobra i sreće za svakoga čovjeka.